

NAŠ ČASOPIS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VRHNIKA

LETO V.

ŠTEVILKA 38

DECEMBER 1977

OB PRAZNOVANJU DNEVA REPUBLIKE

SREČANJE VRHNIŠKIH SKOJEVCEV OB 35-LETNICI SKOJA PRI NAS

Številnim delovnim in svečanim srečanjem v naši občini, ki smo jih v letošnjem letu posvetili praznovanju pomembnih jubilejev tovariša Tita in komunistične partije, se je ob proslavljanju dneva republike pridružilo še srečanje nekdanjih Skojevcev in mladincev.

Na svečani prireditvi, v polni dvorani Cankarjevega doma, je govoril Ljubo Jasnič, predsednik republiške konference Zveze socialistične mladine. V svojem govoru je med drugim poudaril predvsem revolucionarno vlogo, ki jo je mladina opravila med revolucijo in nato v novi Jugoslaviji nadaljevala tradicije narodnoosvobodilne borbe.

Nekdanji Skojevci in mladinci so prejeli spominske plakete, tovariš France Popit, pa je kot aktivist Skoja, ob tej priliki prejel posebno spominsko listino. V svojem govoru je nato

zbranim Vrhničanom opisal nastanek in razvoj te organizacije na vrhniškem območju in se toplo zahvalil za izročeno spominsko listino.

Vsi zbrani, med njimi so bili tudi predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij, so prejeli spominsko značko. V kulturnem delu programa pa so sodelovali člani vrhniške dramske skupine z recitalom ruske in sovjetske revolucionarne poezije, moški pevski zbor LIKO - Parketarna Verd ter godba ZKO Vrhnika.

Več o srečanju lahko preberete na 2. strani.

Tovariš France Popit, predsednik CK ZK Slovenije, je zbranim spregovoril o nastanku in razvoju SKOJA na območju naše občine.

Med gosti, ki so se odzvali vabilu na srečanje Skojevcev, so bili tovariš France Popit, predsednik CK ZK Slovenije, Ljubo Jasnič, predsednik RK ZSMS, Drago Seliger, član predsedstva RK SZDL, Miloš Prošenc, član Izvršnega komiteja CK ZKS, Nace Voljč, Franc Paseta in drugi.

Vsem našim bralcem, delovnim ljudem in občanom naše občine, vsem tistim, ki ste sprejeli Naš časopis kot resnično naše glasilo in ki ste kakorkoli pripomogli pri njegovem nastajanju in izhajanju želimo vsi, zlasti pa njegovi sooblikovalci, v prihodnjem letu veliko delovnih uspehov in osebne zadovoljstva.

Predvsem pa si v novem letu želimo še več vaših predlogov, mnenj in stališč o tem, kakšno naj bo naše glasilo v prihodnjem letu, da bo „Naš časopis“ resnično postal naše glasilo!

Morda vam bo tudi srečanje z njim prineslo v letu 1978 veliko sreče!

UREDNIŠTVO

Vrhovni poveljnik med pripadniki oboroženih sil

OB PRAZNIKU NAŠE ARMADNE

Mineva že 36. leto, odkar se naša armada razvija in raste pod vodstvom tovariša TITA.

Letošnji, torej šestindeseti po vrsti, praznik JLA, praznujemo v času Titovih in naših jubilejev: v znaku štiridesetletnice Titovega revolucionarnega dela in 85-letnice njegovega izjemno dinamičnega in plodnega življenja. Obenem praznujemo Dan JLA v znaku 36-letnice, odkar Tito kot vrhovni komandant vodi jugoslovansko ljudsko armado in oborožene sile SF RJ.

Naša armada je od svojega začetka v letu 1941, pa do danes, ko je njena organizacija na najvišji stopnji, bila hrbtenica in udarna moč sistema splošne ljudske obrambe socialistične, samoupravne in neuvrščene Jugoslavije.

Tito je pobudnik revolucionarne doktrine naše armade, utemeljitelj strateških in taktičnih načel, katere so uporabljali komandanti, komandirji in politični komisarji narodnoosvobodilnih partizanskih odredov, brigad, divizij, korpusov, vojaških skupin in armad NOV Jugoslavije v oboroženem boju proti oboroženi sili okupatorja, vse do velike majske zmage leta 1945. Titova revolucionarna doktrina jim je bila dragocena pomoč v neposrednem boju z močnim in do zob oboroženim sovražnikom. Ta doktrina jim je omogočila, da so v vseh

pogledih nadgrajali in uničili šolane komandante fašističnih enot.

V povojnem obdobju je ena od osnovnih Titovih skrbi, kadar teče beseda o armadi, njena modernizacija. To je še zlasti prišlo do izraza pri učvrstitvi našega filozofskega in idejnopolitičnega gledanja na probleme vojne in miru v modernih pogojih, na katerem je oblikovan koncept splošne ljudske obrambe in na njem zasnovane strategije našega oboroženega boja ter drugih oblik zoperstavljanja agresorju. Posebno področje, s katerim se je Tito ukvarjal in se še vedno ukvarja, je skrb za človeka, za njegovo učenje, njegovo izobrazbo. Vedeti moramo, da glavna sila boja temelji prav na človeškem faktorju, v človekovi veri v lastno moč tudi takrat, kadar je položaj še tako težak in brezizhoden. Gre torej za skrb za človeka - za borca, ki je osnova faktor zmage v vojni, o negi njegovih delovnih in moralnih vrednot, gre za duh bratstva in enotnosti ter prijateljstva v naši socialistični, samoupravni neuvrščeni skupnosti. Velikega pomena je tudi trud, da se pri naših ljudeh razvija samozavest, vera v samega sebe, v moč kolektiva, vera v to, da se je moč boriti v vsaki situaciji in da je možen izhod iz vsakega, še tako težkega položaja.

Naš razvoj je torej dosegel stopnjo, da lahko

mirno trdimo, da je naš sistem splošne ljudske obrambe v JLA postal močan faktor odvrčanja agresorja od poskusa vdora in napada na Jugoslavijo. Največ smo vsekakor dosegli v moči in razvijanju borbene pripravljenosti JLA in oboroženih sil v celoti, v moči in razvijanju moralnopolitične enotnosti in razvijanju zavesti tako vojakov kot ostalih prebivalcev, da lahko odvrnemo in se uspešno braniamo pred vsakim poskusom napada agresorja. Naše borbene možnosti za obrambo s sovražnikovimi oklopnicami, zračnimi in pomorskimi silami so danes že tolike, da smo sposobni uničiti glavno borbenih učinkov, katere bi agresor uporabljal na našem bojišču.

Naša ljudska armada in oborožene sile v celoti so globoko vgrajene v današnja moderna stremjenja naše socialistične samoupravne družbe. Pripadniki JLA in oboroženih sil v celoti se pojavljajo kot borci za realizacijo Titove politike strategije izražene v smeri, katero je določil X. kongres ZKJ, Ustava in Zakon o narodni obrambi ter ostali zakoni, narejeni na ustavnih načelih, ki izražajo podporo Titu, Zveze komunistov in predsedstvu SFRJ in borbi za neuvrščenost in mir, za pravične politične in ekonomske odnose v svetu.

NIKO ŠOŠTARIČ

ZBRALI SMO SE NEKDANJI SKOJEVCI IN MLADINCI

V letošnjem jubilejnim letu, ko se je zvrstila vrsta proslav in prireditev, posvečenih Titovim in partijskim jubilejem, je bilo pred praznikom 29. novembra na Vrhniki srečanje medvojnih in povojnih Skojevcev iz naše občine.

Pobudo za omenjeno srečanje je dal tovariš Franc Popit že leta 1976, ko smo proslavili 30-letnico Mladinskih delovnih brigad v Cankarjevem domu na Vrhniki. Po tej pobudi smo se nato zbrali vsi nekdanji sekretarji Skoja, tako rajonski kot tudi grupni. Na tem našem prvem sestanku, zbralo se nas je okoli 15, smo se dogovorili, da zberemo vse podatke o medvojnih

Že med letom smo imeli več rednih sestankov v zvezi s pripravami srečanja, na katere smo vabili tudi druge aktiviste in borce. Kasneje pa je pokroviteljstvo nad srečanjem prevzel občinski komite Zveze komunistov Vrhnika.

Da bi dali temu srečanju čim večji pomen in popularnost in da bi spomin nanj čim dalj ostal, smo izdelali spominskega značke tudi za prodajo, Skojevcem pa smo podelili spominske plakete.

Veliko je bilo dela v pripravah same prireditve, posebno pri zbiranju podatkov o posameznih Skojevcih, ki danes žive širom domovine.

dali objave na radio itd. Na srečanje smo poleg Skojevcev povabili številne republiške in občinske družbenopolitične delavce ter predstavnike delovnih organizacij iz vrhniške občine in seveda tudi vse občane.

Srečanje je bilo 25. novembra ob 18. uri v Cankarjevem domu. Zbrane Skojevce in številne ugledne goste je najprej pozdravila sekretarka občinskega komiteja Zveze komunistov, tovarišica Blanka Leskovec. Slavnostni govor je nato imel predsednik republiške konference ZSMS, tovariš Ljubo Jasnič. V svojem govoru je prikazal zgodovino, pomen in razvoj SKOJ-a, njegovo vlogo v borbi narodov Jugoslavije ter doprinos Skojevcev v narodnoosvobodilni borbi ter kasneje v povojni izgradnji domovine.

Skojevci, teh je bilo dvesto, so predlagali, da se podeli posebno priznanje — spominsko listino tovarišu Francetu Popitu, prvemu Skojevцу na Vrhniki. Tovariš Popit se je za prejeto priznanje zahvalil z iskreno in preprosto domačo besedo. Obenem je izkoristil to priložnost, da je

na kratko orisal zgodovino vrhniških Skojevcev in dal današnji mladini nekaj pomembnih nasvetov za njihovo sedanje delo in za delo v bodoče.

V kulturnem delu programa so nastopili vrhniški godbeniki, pevci iz Parketarne Verd ter recitatorji iz dramske skupine.

Po kulturnem delu programa so bile v mali dvorani Cankarjevega doma podeljene spominske plakete, sledilo pa je družabno srečanje vseh s plesom. Srečali so se in obudili spomine Skojevci, ki se, mnogi med njimi, niso videli tudi že trideset let, ki pa so se nekdanj skupaj bojevali in gradili novi svet. Vsi so izrazili željo, da bi se še kdaj srečali ob podobnih prilikah in tako ohranili vezi, ki so jih nekdanj združile v skupnem boju.

Srečanje je lepo uspelo. Vsi so bili zadovoljni. Za nas, organizatorje, pa je bila najlepša nagrada za vse delo in trud ta, da smo videli zadovoljne obraze ljudi, katerim smo to srečanje pripravili.

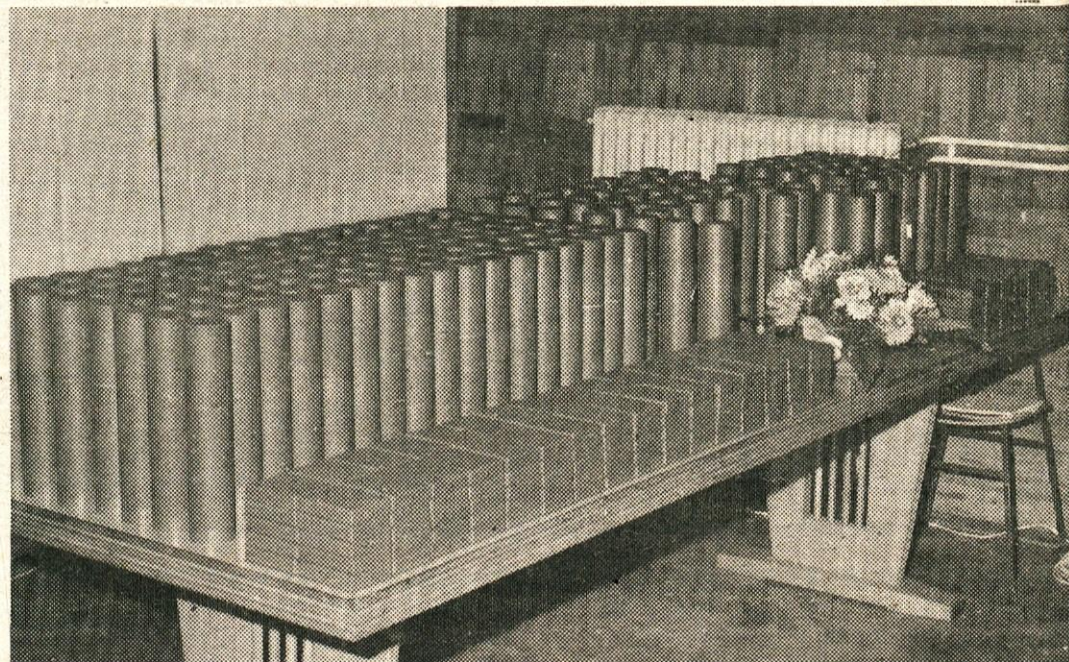
TOMISLAV PEJČ

in povojnih Skojevcih, seveda, kolikor je to v naši moči in da organiziramo srečanje, na katerem bi podelili vsaj skromna priznanja za vse njihovo požrtvovalno in nesebično delo ter aktivnosti med NOB in tudi v času povojne izgradnje in obnove porušene domovine. Bili smo mnenja, da je ta priznanja bolje podeliti kasno kakor pa nikoli. Ker je bilo to srečanje namenjeno tudi v počastitev 35-letnice Skoja na vrhniškem področju, je bil to prav gotovo najprimernejši trenutek za podelitev priznanj.

To so uspešno opravile tovarišice, ki jih je za to zadolžil OK ZK. Za uspešno opravljeno delo se jim, kakor tudi vsem ostalim, ki so sodelovali ali kakorkoli pomagali pri organizaciji srečanja, v imenu vseh zbranih Skojevcev najtopleje zahvaljujem.

Pred samo proslavo so tekom celega leta v številnih časopisih, pa tudi v našem občinskem, izhajali članki o delu in nalogah, ki jih je opravila organizacija Skoj. Za samo srečanje na Vrhniki smo pripravili številne plakate, lična vabila,

Dvesto zbranih Skojevcev in mladinskih aktivistov je v spomin na srečanje ob 35-letnici Skoja na Vrhniki prejelo spominsko listino

kurirji in vezisti

Kurirji so bili tudi dobri obveščevalci. Že narava njihovega dela je zahtevala, da so bili natančno in pravočasno obveščeni tako o stanju v sovražnih postojankah kakor tudi o sovražnikovem sistemu zavarovanja, nadzorovanja ozemlja (zasede, patrolje, minska polja in druge ovire, sovražnikovi sodelavci na terenu itd.). Tako so nenehno poglobljali stike s prebivalstvom, svoje obveščevalce pa so imeli celo v sovražnikovih postojankah. Obveščevalne podatke niso zbirali le za svoje potrebe in zaradi osebne varnosti, temveč so jih posredovali tudi drugim partizanskim ustanovam, enotam in aktivistom na svojem območju; ta obveščevalna poročila pa so pošiljali tudi pristojnim višjim poveljstvom.

Pomembno pa je bilo tudi politično delovanje kurirjev med pre-

bivalstvom, posebno tam, kjer se partizanske enote niso mogle drževati. Mnogokje so bili kurirji edini politični delavci na svojem območju in so si prizadevali, da so vzdrževali čim tesnejše stike s tamkajšnjim prebivalstvom. Posredovali so radijska poročila in drugo literaturo ter ljudjem pojasnjevali cilje narodnoosvobodilnega boja in razkrinkovali sovražno propagando.

Pri vseh ostalih opravilih pa kurirji niso pozabljali na lastno vojaško strokovno in idejnopolitično vzgojo. Prosti čas, ki ga je bilo navadno vselej premalo, so izkoristili za vojaške vaje in svoje strokovno usposabljanje nasploh, pa tudi za študij politične literature, za kulturno-prosvetno delo in partijske sestanke. Za izvajanje takih nalog je bil odgovoren predvsem komandir kurirske postaje oziroma sekretar partijske organizacije.

Kurirska služba je bila težavna in nevarna. Sovražnik je čutil delovanje kurirjev in je napel vse sile, da bi jih uničil. Okupator, še bolj pa njegovi hlapci — domači izdajalci: četniki, belogardisti in domobranci so stalno postavljali zasede na pomembnejših prehodih in druge ovire, samo da bi kurirjem onemogočili njihovo delovanje. Pogosti so bili napadi na kurirje, na kurirske postaje in mnogokrat se je zgodilo, da je prispela kurirska pošiljka na cilj okrvavljena, prestreljena ali raztrgana, za ceno žrtve kurirja, ki je daroval svoje življenje za izpolnitev naloge, ki jo je moral opraviti.

Mnogokrat je kurirsko pot vsaj za kratek čas pretrgala sovražna krogla ali pa je kurir obležal raztrgan od eksplozije na sovražnikovem minskem polju. Kljub takim nesrečam pa je zveza morala delovati naprej. Če je kurir padel, ga je moral nadomestiti drug kurir, če je bila uničena kurirska postaja se je organizirala nova, če je bil odkrit kurirski prehod ali kako drugače onemogočena kurir-

ska pot, so takoj poiskali novo.

Od začetka ustanavljanja kurirskih postaj do konca vojne Sloveniji padlo preko 400 kurirjev, veliko več pa je bilo ranjenih. Okoli 70 kurirjev je padlo v roke sovražniku, ki jih je največ p kot talce ali pa jih poslal v koncentracijska taborišča.

Kot smo že omenili, segajo začetki nastajanja kurirskih postaj na Notranjskem in Dolenjskem v jesen leta 1942. V ostalih pokrajinah v Sloveniji pa so se te razvile kasneje. Sprva so kurirske postaje spadale pod direktno Centralno tehniko CK KP Slovenije, nekaj pred kapitulacijo Italije pa je bil pri Glavnem štabu NOV in POS — nasledniku prejšnjega Glavnega poveljstva slovenske partizanske vojske, ustanovljen poseben kurirski odsek, ki je od Centralne tehnike prevzel tudi kurirske zveze.

Novembra 1943. so te zveze prešle ponovno pod Centralno tehniko oziroma pod CK KP Slovenije, kmalu pa je bilo ustanovljeno posebno poveljstvo „Komanda relejnih stanic Slovenije“, ki je prevzela odgovornost za organiziranje in delovanje kurirskih omrežja ter za vojaško in politično vzgojo borcev na kurirskih postajah.

Do novih, zadnjih organizacijskih sprememb je prišlo spoml leta 1944, ko so bile kurirske TV zveze skupno s Poveljstvom relejnih kurirskih postaj Slovenije disciplinsko in vojaško podrejeni poveljstvu Vojske državne varnosti (VDV), kasnejši 2. diviziji ljudske obrambe Jugoslavije (KNOJ), organizacijsko pa naprej Centralni tehniki CK KP Slovenije.

Ob osvoboditvi Slovenije so bile kurirske TV postaje ukinjene, borci — kurirji pa razporejeni na razne dolžnosti v enote KNOJ. Prihodnjič: Ustanovitev in delovanje TV 17 na področju Ljubljanskega vrha

den od novih proizvodov, ki ga bodo delavci Kovinarske pričeli izdelovati skupaj z ljubljansko Avtomontažo, katere TOZD je z združitvijo postala Kovinarska, je tudi urisnična izvedba mikrobusa.

Na svečani seji delavskega sveta so podelili 70 priznanj najzaslužnejšim delavcem in upokojencem Kovinarske ter 33 poslovnim partnerjem, ki imajo največ zaslug za razvoj te delovne organizacije.

B PRAZNIKU DNEVA REPUBLIKE OTVORITEV NOVE HALE

Novi prostori — uresničitev dolgoletnih želja Kovinarske

Boljši delovni pogoji, nova delovna mesta, novi prostori — pot k še večjemu napredku in razvoju

Dan republike in 30-letnico obstoja delovne organizacije, je Kovinarska proslavila s pomembnim delovnim jubilejem. Uresničile so se namreč dolgoletne želje naših kovinarjev o razširitvi proizvodnih zmogljivosti njihove delovne organizacije. Tako so v dneh pred 29. novembrom, na Kralovš — kjer naj bi nastala nova industrijska zona Vrhniko — s slavnostno otvoritvijo novih prostorov kar najlepše, z delovno zmago proslavili dan republike.

Nova hala, v kateri je 3000 m² proizvodnih in 1000 m² skladišnih površin, nudi poleg možnosti za modernizacijo proizvodnje tudi nova — to je nova Vrhniko izrednega pomena — delovna mesta. Tako predvidevajo, da se bo število zaposlenih v tej delovni organizaciji dvignilo, iz še nedavnega števila 169 na 206, trenutno število zaposlenih v Kovinarski, pa je 189.

Ob tej priložnosti, ko delovni kolektiv Kovinarske praznuje 30-letnico obstoja delovne organizacije je prav, da v skopih besedah zapišemo nekaj o nastanku in razvoju te vrhniške organizacije, ki je imela specifično samorastniško rast.

Ideja o nastanku Kovinarske je dobila uradno potrditev z odlokom Krajevnega ljudskega odbora Vrhniko, ki je datiran z dnem 4. novembra 1947. Povod za njen nastanek je bilo pomanjkanje obrtniških uslug na področju ključavničarske, trugarske, avtomehanske, stavbo-kleparske in druge kovinske dejavnosti. Potrebe po tovrstnih storitvah so hitro naraščale in jim privatni sektor ni bil več kos.

Prvi delavci, organizatorji in nosilci zametkov Kovinarske, so bili nekakšni pionirji socialističnega obrtništva; prvi med njimi je bil tovariš Anton Voljč, ki je tudi bil direktor Kovinarske sedemdeset let. Prišel je sam v delno preurejeni stari kletki, katere lastnik je bil Simon Franc, z rojstnim krajem, ki ga je prinesel od doma. Tudi drugi delavci, ki so se mu kasneje pridružili, so sprva delali z lastnim orodjem. Takratni Ljudski odbor jim je kmalu priskočil na pomoč z denarjem. V tistih prvih povojnih letih je bilo v takratni Kovinarski zaposlenih 10 do 15 delavcev, naraščajoče potrebe in širjenje delovnega procesa,

pa so terjali večje prostore in več delovne sile. Po petih letih, ko je bil mali kolektiv Kovinarske kadrovske že nekoliko močnejši, so se preselili v skoraj nov zadržni hlev, ki so si ga po potrebi preuredili. V teh prostorih so bile dane možnosti za hitrejši razvoj in število zaposlenih je že bilo od 35 do 40 delavcev.

S številnimi kvalitetnimi uslugami se je Kovinarska hitro uveljavila tudi izven občinskih meja. Poleg obrtniških uslug je pričela izdelovati tudi karoserije za tovornjake, opravljati remont tovornjakov in drugih strojev. Pričeli so tudi z izdelovanjem enosnih gasilskih prikolic za prevoz gasilske opreme in nato po naročilu tudi enosne priklopnike za osebna vozila.

Leta 1954 je Kovinarska postopno začela večati svoj strojni park. Prešla je meje strojne dejavnosti in leta 1958 je v malih serijah začela proizvajati tudi ustrezne puše in podloške — to so strojni elementi, ki se uporabljajo pri kompletiranju kotalnih ležajev. In v nekaj letih je Kovinarska s temi izdelki osvojila celotni jugoslovanski trg, saj so bili prej ti artikli le iz uvoza. Zahteve tržišča rastoče jugoslovanske industrije pa so privedle do tega, da je Kovinarska v okviru svoje strojne obdelave razvila tudi predelavo krogličnih ležajev.

Leta 1972 je bil proizvodni program ponovno razširjen, saj so pričeli izdelovati kotle za centralno kurjavo, ogrevanje in kiper karoserije. Tako se je Kovinarska iz strogo uslužnostne organizacije razvila v proizvajalca težjih karoserij, kotlov za centralno ogrevanje, puš, matic in podlošk za kotalne ležaje, kamionske opreme in raznih konstrukcij po naročilu, izdeluje kroglične ležaje in opravlja remont težkih vozil.

Že leta 1971 pa so delavci v Kovinarski ugotovili, da na stari lokaciji, čeprav so prostore že razširili, nadaljnja prostorska širitev ni več mogoča, s tem pa tudi ne nadaljnji razvoj in modernizacija proizvodnega procesa. Tako so leta 1975 od Avtomontaže odkupili že utrjeno zemljišče v izmeri 3,7 ha na Kralovš z namenom, da zgradijo nove prostore, ki bodo ustrezali zahtevam proiz-

vodnega programa in nudili primerne tehnične in higijenske pogoje dela.

Z dokončanjem te investicije pa delo kovinarjev še ni opravljeno, saj pred delavci v Kovinarski stoje izredno zahtevne naloge: prizadevali si bodo kar najhitreje obvladati kvalitetno in racionalno proizvodnjo tovornih karoserij in malega mikrobusa z 20 sedeži, katerega bodo skupaj z delavci Avtomontaže v bodoče proizvajali v tem novem obratu.

Poleg prizadevanj na področju proizvodnje pa so bili delavci Kovinarske v vseh letih uspešno aktivni tudi na področju uvajanja samouprave in graditve samoupravnih odnosov v delovni organizaciji.

Delavci Kovinarske so se odločili, da se združijo v delovno organizacijo Avtomontaža iz Ljubljane. Dogovarjanje delavcev delovnih organizacij Kovinarske in Avtomontaže o novi organiziranosti pomeni uresničevanje zakona o združenem delu na področju, ki ima poseben pomen za nadaljnji gospodarski razvoj. Nova organiziranost bo ustvarila pogoje za doseganje boljših gospodarskih rezultatov, omogočila pa bo tudi ne le nadaljnje povezovanje proizvajalcev cestnih vozil, temveč tudi uspešnejše dogovarjanje ter povezovanje z drugimi organizacijami združenega dela, npr. trgovino in drugimi.

T. H.

Delavci Kovinarske in gostje so pomemben jubilej te delovne organizacije proslavili v novi proizvodni hali na Kralovš.

Predsednik krajevne skupnosti Vrhniko, tovariš Andrej Grampovčan, je pred praznikom dneva republike, devetim proslilcem izročil ključne solidarističnih stanovanj na Vrhniko, v bloku S-4 v Gradišču.

Gradnja stanovanj v vrhniški občini počasnejša kot to predvideva srednjeročni načrt razvoja

Denarja za gradnjo stanovanj dovolj, zavora je le urbanistična neurejenost

Pomanjkanje stanovanj je pereč problem tudi za našo občino. V srednjeročnem načrtu razvoja smo predvideli, da bo do leta 1985 v naši občini zgrajenih 255 stanovanj, od tega približno polovico solidarističnih. Tako bi bilo po predvidevanjih potrebno na leto zgraditi 51 stanovanj s sredstvi družbene pomoči za stanovanjsko gospodarstvo in sredstvi delovnih skupnosti.

Toda število doslej zgraje-

nih stanovanj kaže, da gradnja poteka veliko počasneje kot to predvideva plan, kljub temu, da se sredstev potrebnih za gradnjo družbenih stanovanj, zbira dovolj. Težave nastopajo namreč zaradi tega, ker še vedno nimamo v vrhniški občini izdelanih potrebnih zazidalnih načrtov.

Tako je v lanskem letu dobilo solidaristično stanovanje le 17 proslilcev na Vrhniko in 9 v Borovnici. V letošnjem letu pa so konec meseca

novembra izročili ključne le devetim proslilcem na Vrhniko, čeprav je bilo proslilcev za solidaristično stanovanje na prednostni listi kar 95.

Trenutno se na Vrhniko gradi 32 stanovanjski blok ob Tržaški cesti, ki bo vseljiv prihodnje leto, v kratkem pa bodo zasadili lopate za dva bloka, v katerih bo skupno 32 stanovanj, prihodnje leto pa bodo pričeli v Borovnici graditi blok, v katerem bo 30 stanovanj.

T. H.

Na razstavi, na kateri so si obiskovalci — teh je bilo blizu 10 tisoč — lahko ogledali 130 vrst mlečnih izdelkov nad 20 jugoslovanskih mlekarn in proizvajalk mlečnih izdelkov.

Prenovljeno vrhniško mlekarno je odprl predsednik aktiva mladih zadružnikov, tovariš Hladnik Gabrijel. Vrhniška mlekarna je z dozidavo nove sirarske kleti in nabavo nove opreme trenutno ena najmodernejših pri nas.

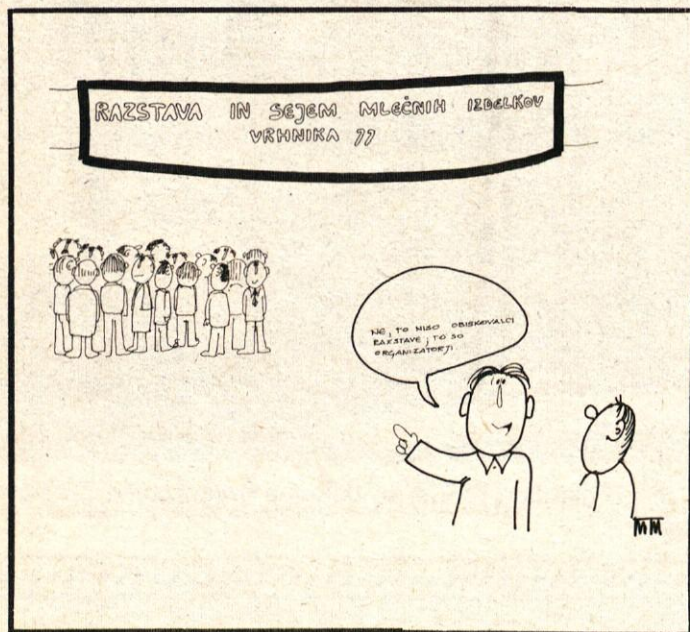
Prvo jugoslovansko zborovanje in posvetovanje mlekarjev

Vrhniška je ob 70-letnici mlekarškega šolstva na Slovenskem sprejela proizvajalce mleka in mlečnih izdelkov ter mlekarške strokovnjake. Prireditev naj bi postala vsakoletna in se še razširila.

V novembrski številki smo v članku z naslovom „Ob 70-letnici mlekarškega šolstva na Slovenskem“ že pisali o nastanku in razvoju mlekarškega šolstva na Vrhniki ter o

Ob koncu posvetovanja je Andrej Petelin, predsednik Zadružne zveze Slovenije, podelil plakete in priznanja, ki jih je Zadružna zveza podelila posameznikom in organizacijam, ki imajo največ zaslug v razvoju mlekarstva pri nas.

nadaljnem razvoju tega v Sloveniji, pa tudi o pomenu tega dogodka za Vrhniko ter o prireditvi, s katero smo praznovali ta jubilej in za katero upamo, da bo postala vsakoletna in dobila še večje razsežnosti.

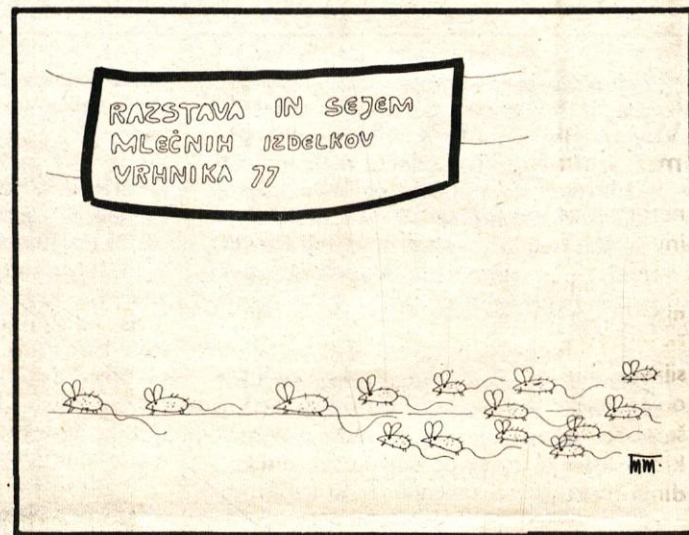
Dvodnevna prireditev se je pričela v soboto, 19. decembra dopoldan, z otvoritvijo razstave mlečnih izdelkov, na kateri je preko 20 jugoslovanskih mlekarn razstavilo 130 vrst mlečnih izdelkov. Otvoritve so se udeležili pomembni predstavniki republiških družbenopolitičnih organizacij ter predstavniki naših največjih mlekarn ter proizvajalk mlečnih izdelkov.

Temu je sledilo celodnevno posvetovanje o družbeno-ekonomskem položaju mlekarstva, referat o tem je imel Janez Perovšek, Franc Forstnerič je nato govoril o perspektivah razvoja celotnega jugoslovanskega mlekarstva. Udeleženci posveta so poslušali tudi referat o kmetu zadružniku v sodobnem mlekarstvu, ki ga je imel Tone Robič, ter poročilo o mlekarškem simpoziju v Portorožu, ki ga je podal Franc Kervina.

Popoldanskemu delu posvetovanja je sledila slovesna podelitev priznanj izdelovalcem mlečnih izdelkov, katere je ocenjevala zvezna strokovna komisija. Med 35 proizvajalk mlečnih izdelkov, iz cele Jugoslavije, so bili slovenski predelovalci mleka v mlečne izdelke izredno uspešni, saj so bili nagrajeni številni njihovi izdelki, med njimi tudi vrhniški sir ementa-

lec, ki je dobil priznanje prve kakovosti.

V nedeljo pa so se proizvajalci, predelovalci in prodajalci mleka in mlečnih izdelkov zopet zbrali v Cankarjevem domu na posvetovanju, na katerem je Andrej Petelin, predsednik Zadružne zveze Slovenije, v uvodnem referatu med drugim orisal pomen govedoreje kot glavne kmetijske panoge pri nas, saj daje ta preko 70 % vsega dohodka v slovenskem kmetijstvu. Poudaril je tudi, da smo v srednjeročnem načrtu razvoja našega kmetijstva dali velik poudarek pomenu sklad-

Vrhniška mlekarna se je specializirala predvsem za proizvodnjo sira ementalca in njene zmogljivosti so s pridobitvijo novih prostorov in opreme že trikrat večje. Z nabavo še ene stikalnice za sir pa predvidevajo, da bodo v prihodnje predelali 18.000 litrov mleka dnevno.

nejšega razvoja pridelave, predelave in prodaje mleka. Prav zato moramo vložiti nova sredstva v mlekarno, ki

že zaostajajo v primerjavi z razvojem pridelave mleka. Tudi kakovost mleka, ki ga pridobivamo pri nas, še vedno

ni zadovoljiva, prav tako p tudi ne kakovost mlečni izdelkov. Tovariš Andrej Petelin je pozval vse kmete, proizvajalce mleka, zadruga in obrate za kooperacijo, da odločno vztrajajo v organiziranju kmetov v mlekarške skupnosti.

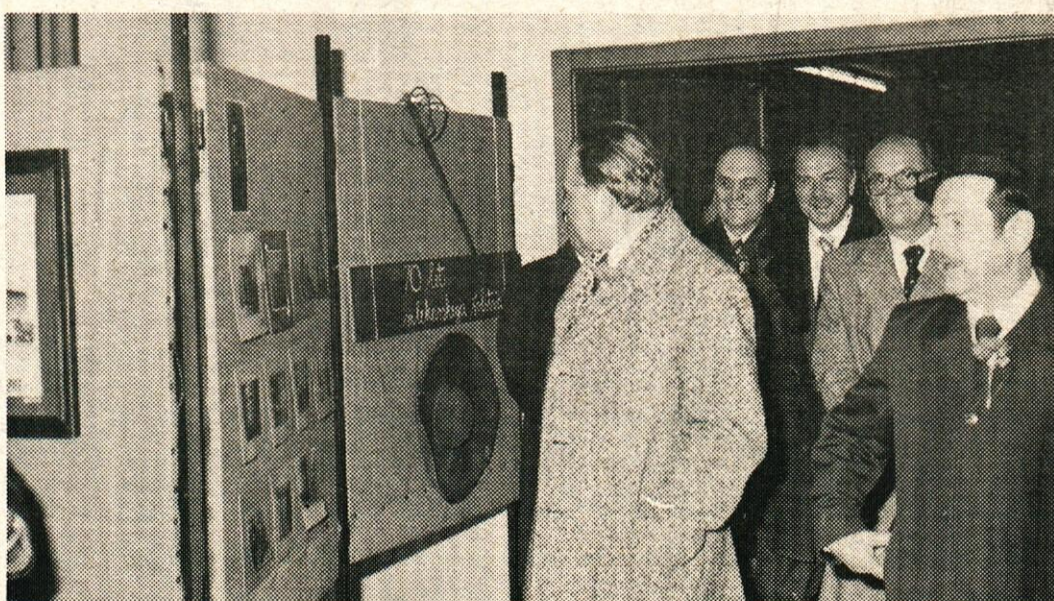
Dr. Franc Forstnerič, ravnatelj Mlekarškega šolskega centra v Kranju, ki je nadaljevanje vrhniške mlekarške šole, pa je zbranim govoril o perspektivah razvoja mlekarstva na Slovenskem, saj si prizadevamo, da bi z novimi investicijami, vloženi v to panogo, slovenska mlekarška industrija v prihodnje povečala proizvodnjo mleka in mlečnih izdelkov za 70 %.

Po zaključku razprave so si zbrani ogledali še prenovljeno vrhniško sirarno, specializirano za proizvodnjo sira ementalca, ki je trenutno ena najmodernejših pri nas.

T. H.

Proizvajalci, predelovalci in prodajalci mleka so se zbrali na posvetovanju v Cankarjevem domu v soboto in nedeljo, ko so se jim pridružili še številni Vrhnikičani in okoličani, ki jih zanimajo pogoji in razvoj mlekarške industrije pri nas.

Otvoritve razstave mlečnih izdelkov, s katero se je pričelo prvo jugoslovansko posvetovanje in zborovanje mlekarjev, so se udeležili, poleg predstavnikov naših največjih mlekarn — proizvajalk mlečnih izdelkov, tudi številni ugledni predstavniki republiških družbenopolitičnih organizacij.

Delo OO ZZB NOV v mandatnem obdobju

Nadaljevanje in obujanje tradicij narodnoosvobodilne borbe, delo z mladino, aktivno sodelovanje v občinski politiki, skrb za člane, izleti, itd.

Konec novembra je občinska organizacija ZZB NOV Vrhnika opravila volilno konferenco, ki se izvaja vsake štiri leta.

V izčrpnem poročilu je bil podan pregled dela, ki so ga v tem obdobju nedvomno vložili v reševanje socialnih in zdravstvenih vprašanj borcev, reševali so posamezne stanovanjske probleme borcev, skrbeli za uveljavljanje poseb-

Vrhničani ob grobu legendarnega komandanta Save Kovačevića

ne dobe, za uveljavljanje statusa vojaških vojnih invalidov, za letovanje članov Zveze borcev, itd.

Nedvomno pa je velik pomen občinske organizacije Zveze borcev v sodelovanju z mladino, še zlasti s pionirji vseh treh osnovnih šol; komisija za obujanje tradicij je prevzela tudi celotno organizacijo Kurirčkove pošte, ker na Vrhniki še vedno ne deluje Društvo prijateljev mladine, ki bi sicer moralo skrbeti za te oblike mladinskih akcij.

Organizacija Zveze borcev je tista, ki počasi, a vztrajno izumira. Borci se zavedajo svoje naloge, ki jo imajo v naši družbi, še zlasti v vzgoji mlajših, ki vse pogosteje prevzemajo tiste naloge, ki so jih doslej lahko oni opravljali.

V tem preteklem štiriletnem obdobju so člani Zveze borcev aktivno sodelovali v pripravah in izvedbi proslav v občinskem merilu, udeležili pa so se tudi številnih proslav izven naše občine.

Vso mandatno dobo so spremljali dogodke v domači občinski politiki, kjer so skušali preko delegatov v družbenopolitičnem zboru in v družbenopolitičnih organizacijah vplivati na reševanje vrhniških problemov. Članstvo so obveščali preko delegatov. Na letnih konferencah pa so poleg lastnih tekočih zadev obravnavali tudi zunanje politično situacijo in s sovražno dejavnostjo politične emigracije, kakor tudi z dejavnostjo informbirojevskih skupin.

Na predlog krajevnih združenj in komisije za obujanje tradicij so v tem obdobju borci organizirali vsakoletne izlete, ki so imeli predvsem

namen obujanja tradicij. Kjerkoli so hodili, povsod so počastili padle borce s skromno komemoracijo in na grobove položili lovorjeve vence. Teh izletov so se udeležili tudi nečlani organizacije Zveze borcev in kar je še zlasti pohvalno, tudi mladina.

Obiskali so kostnico v Gonarsu, pokopališče na Rabu, Banjole in spomenik padlim nad Banjolami, zapore v Begunjah in grobišče v Dragi, zloglasno taborišče Jasenovac, legendarno Kozaro ter Drvar, Kumrovec itd. Letos ob 1. maju so organizirali štiridnevni izlet v Mostar, obiskali Tjentište in grob slavnega komandanta Save Kovačevića ter se nato preko Sarajeva in Jajca vrnili domov. Obiskali so tudi kraj poslednjega boja 1. pohorskega bataljona ter Slovence na Koroškem, kjer so se srečali s predsednikom koroških partizanov Karlom Prušnikom. Na Koroškem so tudi obiskali štiri večja partizanska grobišča in knežji kamen na Gosposvetem polju, kjer je leta 1945. plapolala naša zastava v rokah partizanskega stražarja. Na Koroškem to stran Karavank pa so se ustavili pri znanih Pavčkovih bolnišnicah pri Slovenj Gradcu.

Borci pa ugotavljajo, da smo še vedno premalo seznanjeni z dogodki iz časa narodnoosvobodilne borbe na območju vrhniške občine. Dogovorili so se o izdelavi krajevnega leksikona, komisija za obujanje tradicij pa je tudi zadolžena, da zbere gradivo o spomenikih in spomin-

skih obeležjih ter to gradivo pripravi za tisk.

Na volilni konferenci so člani Zveze borcev izvolili tudi novo vodstvo občinske organizacije ZZB NOV in sicer je predsedstvo sestavljeno iz naslednjih članov:

Fortuna Franc, Fefer-Kajdiš Valči, Homovec Ljuba, Kirn Anica, Kirn Rajko, Koprivnikar Avgust, Krašovec Lovro, Kobi Avgust, Mala-

vašič Adolf, Merlak Franc, Širok Franc, Stanonik Jože in Sterle Janez.

Novoizvoljeni predsednik občinskega odbora ZZB NOV Vrhnika je torej tovariš Franc Fortuna. Njemu in ostalemu vodstvu te organizacije želimo veliko uspehov v naslednji mandatni dobi!

T. H.

Člani Zveze borcev in njihovi svojci so v letošnjem letu obiskali tudi nekaj največjih partizanskih grobov na Koroškem. Ob tej priliki so se srečali s predsednikom koroških partizanov, Karlom Prušnikom.

Zlatoporočenca na Vrhniki

V teh dneh sta zakonca Terezija in Franc Nagode iz Stare Vrhnike praznovala zlato poroko. Petdeset let skupnega življenja je kar dolga doba in v

vseh teh letih sta doživela marsikaj, tudi lepih trenutkov ni bilo malo.

Franc je bil rojen 1894. leta na Stari Vrhniki v številni

kmečki družini. Tudi Terezija je kmečka hči, doma iz Vnanjih Goric in tudi njuna skupna življenjska pot se je nato nadaljevala ob trdem kmečkem delu. Vzredila in vzgojila sta štiri otroke, ki so jima danes v veselje in ponos.

Trdo kmečko delo ju je skali in povežalo; ni bilo vedno lahko, saj je bila kmetija, ki sta jo prevzela, zadolžena, le s trdo voljo in s skupnimi močmi ter ljubeznijo sta premagala vse težave, ki so se v letih zgrnile nadnju.

Seveda so danes moči že pošle, a vseeno še vedno rada delata na kmetiji, kolikor pač še zmoreta. Kar ne moreta povsem opustiti dela, ki sta ga vajena.

Želimo jima, da bi še dolgo živela v skupni sreči, predvsem pa jima želimo veliko zdravja!

C.U.

Odgovor na članek »Ni vse prav, kar vidim, a je prav, da o tem napišem«

Takoj na začetku moramo povedati, da je pri objavi prispevka z zgornjim naslovom v novembrski številki nastala neljuba napaka, ker smo pri pripravi rokopisov za tisk namerno izpustili avtorjev podpis. Omenjeni članek nam je poslal tovariš Franci Tršar z Vrhnike. Avtorju, Cvetličarni „Rada“ in vsem bralcem se za to napako vljudno opravičujemo!

Med tem časom pa smo prejeli tudi odgovor Cvetličarne „Rada“ na ta objavljeni članek, ki se glasi: „Pisec zgoraj navedenega članka očitno ni bil seznanjen s cenami cvetja pred 1. novembrom in ker je neutemeljeno obsodil naš lokal, menimo, da smo dolžni občanom naslednje pojasniti:

Cene cvetja so bile pred prvim novembrom v naši cvetličarni naslednje: nagelj 8 din, iris 18 din, vrtnica 20 din, gerbera 15 din, pajki in manjše krizanteme 30 din,

vejica asparagusa 3 do 5 din in praproti 1 do 2 din.

Cvetličarne v Ljubljani, „Rast“ Ljubljana in Komunalno podjetje Postojna so imeli v teh dneh cvetje po enotni ceni.

Na cvetličnem trgu v Ljubljani so bile cene naslednje: nagelj 6,50 din, krizanteme in pajki 27 din, vrtnice 8 do 16 din, gerbere 12 din, vejica asparagusa 3 do 7 din in praproti 2 do 7 din.

Nekaj dni pred 1. novembrom so bile te cene, katere je predpisal Republiški sekretariat za cene, javno objavljene v Delu in Ljubljanskem dnevniku.

Tudi v naši cvetličarni je bil cenik javno obešen, zraven njega pa še izrezek s cenikom, ki ga je objavilo Delo.

Cvetličarna „Rada“
Stara cesta 40
Vrhnika

OB ZAKLJUČKU MESECA KNJIGE

Na Vrhniki predstavitev romana »Nioba« pisatelja Karla Grabeljška

Zveza kulturnih organizacij Vrhnika in Partizanska knjiga iz Ljubljane sta nam za zaključek meseca knjige pripravili na Vrhniki predstavitev najnovejšega dela pisatelja Karla Grabeljška – Gabra.

Najnovejši roman Karla Grabeljška, NIOBA obnavlja antični motiv Tantalove hčere Niobe, ki izgubi vse svoje otroke. Grabeljškova Nioba je stara Knezovka, ki ostane kljub osmim rojenim otrokom sama na kmetiji in ji morajo na smrtni postelji streči tuje roke.

Že v začetku tega stoletja je motiv uporabil Ivan Cankar v zasnutki drame, ki je ni nikoli končal in ki naj bi nosila ta naslov. Takole je Cankar razložil idejo svoje drame: „Naša slovenska zemlja je Nioba, ki ji je izgubljen otrok za otrokom. Nioba je kmečka mati v kaki dolenski ali notranjski vasi; vsi so šli, drug za drugim, ostane samo še velikanski up: lemenatar. Gledam, da se razodene že vsa tragika v tem pristno slovenskem upanju. Ampak tudi lemenatar vrže vse od sebe in gre – tukaj se začne in konča drama... Predmet je globoko tragičen, simbol umirajoče in zapuščene slovenske zemlje pa je vseobsežen.“

Grabeljšek ohranja Cankarjevo idejo, vendar pa premakne dogajanje za nekaj desetletij – iz let, ko so slovenski sinovi in mošje zapuščali zemljo in se izseljevali v tujino zaradi ekonomske nujnosti, v leta, ko je pritisnila na kmečka pleča druga svetovna vojna, in v leta po vojni, ko je kmečke otroke lažji zaslužek v mestu in tovarni zvabil iz vasi.

Stari Knezovki se na smrtni postelji vračajo v spomnih in sanjah vsi njeni, ki so jo že davno zapustili, sinova Tone in Pepče, od katerih je eden padel pri partizanih, drugi pa kot belogardist. Tinče, ki bi moral prevzeti kmetijo, pa so ga zlo-mili napor koncentracijskega taborišča, mož Martin, ki je umrl, ker ni mogel prenesti, da so mu vzeli najdražji vinograd, pa hčerka Rezika, ki jo je pobrala jetika v samostanu, hčerka Lenka, ki je odšla za možem v Ameriko. Vrača se tudi Ivan, ki

so ga namenili v lemenat, a je med vojno odšel v partizane, po vojni pa je študiral agronomijo. Ker je bil bogu namenjen, mu oče ni hotel predati kmetije. Šele po njegovi smrti jo je prevzel, a so ga okoliščine prisilile, da je obupal in se umaknil v mesto.

Knezovka je ostala sama. Skozi spomine in razmišljanja se ji odvija vse njeno življenje, polno nenehnih tegob in bolečin.

Z romanom o zapuščenih kmečkih zemlji Karel Grabeljšek poglavlja svoj pisateljski opus, katerega večji del govori o kmečkem človeku med vojno. Pričujoči tekst je s svojo poetično pripovedjo poleg Balade o starem Korenu in njegovem sinu prav gotovo njegovo najbolj enotno napisano knjižno delo.

Predstavitve novega romana „Nioba“ Karla Grabeljška, se je udeležil tudi predsednik Slovenskega društva pisateljev, tovariš Ivan Potrč. Ob tej priliki je avtor zbranim pripovedoval o tem, kaj ga je spodbudilo, da je napisal to delo.

V štirinajstih dneh kar dve gledališki predstavi

Balado o trobenti in oblaku PDG Nova Gorica in Moška zadeva SLG iz Celja, si je ogledal Niko Nikolčič

Bolj ali manj Slovencem znano novelo „Balada o trobenti in oblaku“, je primorski pisatelj Ciril Kosmač prvič objavil v Naši sodobnosti leta 1956. Novela je bila nato prirjena še za druge medije: Temnikarjeva zgodba posneta na film leta 1961 in dve leti kasneje celotna novela dramaturgizirana kot radijska igra.

Na Vrhniki pa smo imeli možnost videti še odsko postavitev Kosmačeve novele v izvedbi kolektiva Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice.

Sama predstava je tako kot radijska igra dramaturgizacija celotne novele, vseh njenih junakov in njihovih problemov: Temnikarja, Črnlogarja, Blažiča in pisatelja Petra Majcna. Iz gledališkega lista: „Dramaturgizacija kot gledališko delo po noveli „Balada o trobenti in oblaku“ Cirila Kosmača, je nastala iz prepričanja, da je mogoče s takšnim projektom realizirati polno sintezo lite-

rarne predloge in gledališkega dejanja.“

Ta sinteza je na vrhniškem odru polno zaživela v predstavi, ki pa je imela le eno osnovno napako – dramaturgizacija celotne novele. Iz gledališkega lista vzemo, da je šlo za prepletanje vseh treh zgodb, ki naj bi se zlele v enotno življenjsko aktualno dimenzijo predstave. Preprosta dramaturgizacija literarnega teksta, kakor v tem primeru, zahteva predhodno poznavanje teksta, oziroma kdor je poznal balado, je samo prepoznaval posamezne prizore ali odlomke iz novele tako, da ta gledalec ni imel pravega gledališkega užitka, temveč bolj literarnega ali pa kvečjemu prepoznavajočega. Vsekakor to ni bila avtorska predstava. Režiser predstave, Janez Povše, je samo bolj ali manj veristično prenesel novelo na oder z naklonjenostjo Cirila Kosmača, ne da bi si ustvaril kak globlji, sam sebi lasten odnos do teksta.

Zato tudi ni strogo zdiferenciranih odnosov do posameznih likov. Medtem ko je Temnikar (igra ga Tone Šolar) zamišljen kot polni lik – takoimenovani glavni lik, pa je njegova odločitev med dolžnostjo in smrtjo ter vestjo in strahom dramaturško izvenela v prazno ali pa je igralec Temnikarjev problem premalo „zagrabil“ ali pa je bil premalo „v njem“. Drugi lik, Črnlogar (Stane Leban) je bil manj opazen, kajti v razdrobljenem konglomeratu problemov in usod junakov, se je izgubil ob svojem nasprotnem polu Temnikarja, ki naj bi nosil glavno težo predstave, pa mu literarna predloga tega ne pusti. Problem ustvarjalnosti pri pisatelju Petru Majcnu ki je v noveli popolnoma razvit in jasno prikazan, pa na odru zaradi navedenih razlogov ostane neizpovedan. Igral ga je Marjan Drobec. Edinemu liku, kateremu se zares lahko verjame, je lik starega Blažiča, ki ga igra Sergej Ferrari. Njegova podoba in njegovo prazno, pa vendar polno ponavljanje: „prišla bo

grenka smrt, moj hramček bo zaprt“ in „kaj hočemo“ je že tako... boleče deluje med gledalci, posebno še, ko zremo za njegovo bolečino in žalost. Pri tem pa lik starega Blažiča verjetno sploh ni bil mišljen kot „igralna karta“ predstave.

Temnikarica v noveli skoraj preraste Temnikarjevo junaštvo, medtem ko v predstavi izpade Temnikarica (Dragica Kokot-Šolar) kot tečna, vsakdanu prilagojena žena. Zato je v predstavi njeno junaštvo splahnelo, ker ni našla stika s Temnikarjem. Poleg tega se njej edini pozna primorski akcent v dikciji.

Tudi Ivo Barišič je zadovoljivo, v skladu s dramaturškim konceptom, odigral vlogo Preklete strešnice, kaj več pa mu sama postavitev ni ponujala.

Masivna, pa prazna scena, je ponujala svojevrstno dinamiko igre v različnih variantah. Režiser je uporabil prostor za gibanje po celem odru. Predstavo je zapolnil z dinamiko telesnega gibanja, ne pa z dinamiko telesa in pozicij. Tako je Nemška smrt (igral ga je Matjaž Turk) nepričljivi v hoji po odru, tako da so se otroci v dvorani prikrito hahljali. V nobeni poziciji ni bilo čutiti predstavnika okupatorja, ki razpolaga z življenjem in smrtjo, razen v eni ali dveh, ko so se sinhronizirali vsi gledališki efekti in igralčeva pozicija.

PDG iz Nove Gorice se je ta večer izkazalo s svojo profesionalno urejenostjo predstave, pravi gledališki dogodek pa le ni bil, kajti knjigo „Balada o trobenti in oblaku“ lahko prebere vsak gledalec sam.

Kroetz je predstavnik mlajšega rodu zahodnonemške dramaturgije. Rodil se je 1946 v Muenchnu. Leta 1970 je zaslovel s svojimi igrami (15) v nemško govorečih deželah.

Iz gledališkega lista: „V Kroetzovi igri se iščeta moški in ženska (ljudje takoimenovani nižjih slojev) preko spolnosti. Drugih poti ne poznata; tu se vse začne in konča. Kroetz ne

moralizira ob spolnosti, ne o soja je, pokaže nam le njen bedo kot posledico družbenega dna, kamor ju potiska vladajoči razred. Temu je kajpak po volji da se delavec ne zna „polno izražati, da se njegova redna govorica slej ko prej konča molku, da z molkom izraza svojo stisko, z besedami je znana. In da se „zateka“ v spolnost kot edino njemu lastno neodtujljivo vsebino.“

Jana Šmid in Miro Podjere (Marta in Oto) sta v gledališkem jasnem jeziku izpovedala občutljivo medčloveških odnosov med moškim in žensko. Režiser Ljubiša Ristić je predstavitev dogajanje v gorenjskem narečju. To naj bi za nas gledalce pomenilo več kot to, da je igra poslovenjena; problem nezmožnosti komuniciranja med spoloma je zavezujoč tudi za nas slovenske gledalce.

Vsebine drame pravzaprav sploh ni. Pred nami se le menjujejo prizori iz skupnega življenja Marte in Ota. Režiser je s tem načinom menjave prizorov vzbudil v nas stalno pričakovanje, kakršno je pričakovanje o menjavanju diapozitivov. Stalna napetost, režijske domisljivosti tekst s svojimi malimi in velikimi odgovornostmi so poleg odličnih vlog obeh igralcev glavne pozitivnosti predstave. Marta in Oto se ljubita, se prepirata, skupaj spita v vsaki drugi sliki, se skoraj stepeta, toda drug brez drugega ne moreta iti se nenehno iz svoje osamljenosti vračata drug k drugemu. On se bori za svojo svobodo ona za svojo samostojnost in vendar ju ta vsakdanja ljubezen daleč od romantike, podjarmlja.

O predstavi ne bi povedal vsega, če ne bi omenili publiko. Le-ta je zelo zavzeto spremljala dogodke na odru in se smejala banalnemu dialogom in intimnim stikom Marte in Ota, ne zavedajoč se, da se pravzaprav smeje sebi in svojim problemom.

NIKO NIKOLČIČ

Zveza kulturnih organizacij Vrhnika in Industrija usnja sta nam v decembru pripravili kar dve razstavi v obratu družbene prehrane IUUV: razstavo grafik akademskega slikarja Franca Curka (slika zgoraj) in razstavo plastik akademskega kiparja Toneta Lapajne (slika spodaj).

• NOVOSTI V KNJIŽNICI

STROKOVNA LITERATURA:

Adler M. J.: Kako beremo knjigo
Bervar B.: Gospodarsko poslovanje
Buda M.: Samoupravni splošni akti
Inventivna dejavnost v združenem delu
Izbira visokošolskega študija
Jasnič L.: Moralni lik SKOJ
Lah A.: Svet v številkah in podobah
Lasić – Tom V.: 99 d
Prause G.: Geniji v šoli
Pregl T.: Skozi trnje do svobode
Ribarič V.: Nevidna vojna
Rolland R.: Michelangelo
Šfiligoj G.: Gospodarjenje v združenem delu
Stopar J.: Razvoj srednjeveške grajske arhitekture na slovenskem Štajerskem
Slovenski jezik in stilistika
Tekavec J.: Dnevi preizkušnje
Vardjan F.: Sobne, okenske in balkonske rastline

LEPOSLOVJE:

Mladinsko:

Gradnik A.: Mojškrca Mara
Japonske pravljice
Jonsson R.: Vike Viking. Vike Viking častni kralj. Vike Viking in Brdavs. Vike Viking prilisli Rdečeoce. Vike Viking pri Rdečekočih. Vike Viking strmoglav Tirane.
Peroci E.: Stolp iz voščilnic
Podkovana žaba

Za odrasle:

Ady E.: Kri ni zlato
Bellow S.: Henderson, kralj dežja
Gellerup K.: Mlin na griču
Grabeljšek K.: Nioba
Habe H.: Palazzo
Heinrich W.: Prgišče nebes
Konsalik H. G.: Srečni zakon
Mrak I.: Igre sveta
Shaw I.: Večer v Bizancu
Simmel J. M.: Do bridkega konca I/II
Torkar I.: Balada o smehu
Vipotnik J.: Enainštirideseto
Vogel H.: Osoje

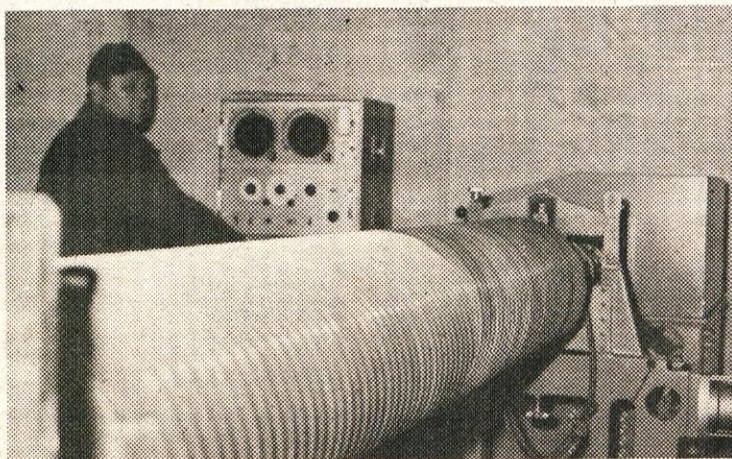
POGOJI ZA URESNIČEVANJE PLANA V LETU 1976 IN PRVI POLOVICI 1977

Gospodarstvo v občini se je v tem času prilagajalo ustavnim določilom, problemom zaradi recesije v svetu, pomanjkanju surovin ter še neuskkljenim interesom med samimi panogami dejavnosti

Program družbenoekonomskega razvoja občine Vrhnika je v skladu z družbenim planom razvoja občine v letu 1977 dajal podprek predvsem tistim ciljem in nalogam v družbenoekonomskem razvoju, ki naj bi zagotovile kvaliteten napredek v razvoju proizvodnih sil in družbenoekonomskih odnosov in sicer:

- intenzivnejše uveljavljanje ustavnih načel na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja ter dosledno izvajanje zakona o združenem delu
- zagotavljanje skladnih odnosov pri delitvi dohodka z namenom ustvarjanja pogojev za višjo reprodukcijsko sposobnost gospodarstva
- pospešitev priprav in izvajanja investicijskih načrtov za dogovorjene prednostne naloge, zlasti na področju kemične, elektro in kovinske industrije
- uveljavljanje sistema nagrajevanja po delu za vse delavce kar bi omogočilo doseganje višje stopnje storilnosti pri delu in višje produktivnosti vseh proizvodnih faktorjev - upoštevanje določila sprejetih samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov
- izvajanje prednostnih nalog na področju družbenih dejavnosti ter izvajanje sprejete politike zaposlovanja z omejevanjem prekomernega zaposlovanja v negospodarskih dejavnostih
- izvajanje sprejete politike na področju stanovanjskega in komunalnega gospodarstva.

Obdobje v katerem smo pripravljali, sprejemali in začeli izvajati družbeni plan, je obdobje uresničevanja ustave, pripravljanja in izvajanja zakona o združenem delu in drugih sistemskih aktov, ki uvajajo nove odnose pri nadaljnjem razvoju socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov kot tudi na ostalih po-

dročjih življenja in dela.

Na področju uveljavljanja samoupravnega družbenega planiranja so doseženi nekateri pozitivni premiki, čeprav je kvaliteta na posameznih področjih zelo različna in je odvisna od stopnje samoupravnega usklajevanja interesov med posameznimi organizacijami združenega dela v okviru dohodkovnih in poslovnih povezav. V naši občini je še vedno nekaj nad četrtino organizacij združenega dela, ki nimajo svojih planov, prav tako pa so brez teh tudi samoupravne interesne skupnosti s področja družbenih dejavnosti. Prav tako pa ne moremo biti zadovoljni tudi s sprejemanjem in izvajanjem samoupravnih sporazumov o temeljnih planov za realizacijo že dogovorjenih nalog na nivoju občine.

Ne glede na pogoje, ki so v marsičem ovirali razvoj organizacij združenega dela, med katere štejemo:

- boj za stabilizacijo gospodarstva
- umirjanje inflacije
- zmanjševanje vseh oblik porabe v okviru ustvarjenega dohodka
- zmanjšanje uvoza surovin in reprodukcijskega materiala za proizvodnjo in to pri največjih nosilcih gospodarskega razvoja ter še nekateri drugi nerešeni problemi znotraj posameznih organizacij združenega dela glede delitve, smo v občini dosegli pozitivne rezultate, kljub temu, da so gospodarska gibanja v tem obdobju zelo različna. Ob nekoliko nižji gospodarski rasti v letu 1976. Ugotavljamo v prvi polovici leta 1977 hitrejšo gospodarsko rast. Podatki kažejo, da so bila gospodarska gibanja v tem obdobju zelo različna, nizka gospodarska aktivnost (razen na področju izvoza) v letu 1976 in dosti višja stopnja rasti v prvi polovici leta 1977 kažejo na oživitvev gospodarskega razvoja. Z ačasno zmanjšanim uvozom surovin v letu 1976 se je v letu 1977 nadaljeval s ponovnim povečanjem uvoza. Prav tako se kažejo tudi razmeroma ugodna gibanja zaposlenosti na področju gospodarstva ter nekoliko večje zaposlovanje na področju negospodarstva kljub temu, da novih investicijskih naložb na tem področju ni bilo, zaradi katerih je tudi v srednjeročnem obdobju predvidena 6,1 % stopnja rasti (mišljena je izgradnja šol, vrtcev in ostalih objektov na področju družbenih dejavnosti.).

Sama razmerja v razporejanju dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela dosežena v letu 1976, niso v skladu z dogovorjenimi usmeritvami, po katerih bi morale vse oblike porabe, razen investicijske in osnovna sredstva, rasti počasneje od dohodka.

Neugodna razmerja v delitvi dohodka iz leta 1976 so se v letu

1977 nekoliko spremenila in to v korist sredstev za razširitev materialne osnove dela. Predvidena sredstva za vlaganje v nove proizvodne kapacitete so že izkoriščena v višini 30 %.

Na področju zunanje trgovinske menjave so v letu 1976 doseženi ugodni odnosi in je bil izvoz blaga eden izmed bistvenih dejavnosti dosežene gospodarske aktivnosti. Ta ugotovitev velja predvsem za lesno industrijo, ki je na prehodu v novo plansko obdobje imela znatne težave z izvozom blaga, zaradi zunanjih razmer na tržišču. Uvoz blaga je sicer bil manjši, vendar ne zaradi uporabe domačih surovin temveč sistemskih ukrepov, ki bi v jugoslovanskem merilu omogočili boljše razmerje ter ugodnejšo plačilno bilanco s tujino.

V letu 1977 pa ugotavljamo nekoliko drugačno razmerje. Uvoz se v tem letu ponovno povečuje in to predvsem zaradi spremenjenih pogojev na tržišču. Cene uvoženih surovin so se povečale, v usnjarski industriji kar za 60 %, to pa v absolutnem znesku pomeni največji delež uvoza. Obe panogi dejavnosti - lesna in usnjarska - sta dosegli oziroma presegle načrtovano rast izvoza. Predvidena rast izvoza v planu 9,2 % je v letu 1976 dosegla stopnjo 20,5 % in v prvi polovici leta 1977 kar 22,6 %.

V naši občini se je v preteklem planskem obdobju na področju gospodarstva zaposlilo 153 delavcev, kar je v skladu s planskimi predvidevanji (2,9 %). Ne glede na povečano število zaposlenih pa še vedno obstaja problem zagotavljanja nekvificirane delovne sile na delovnih mestih z manjšo zahtevnostjo del ter strokovnega kadra, predvsem tehnologov v kemični, elektro in drugih panogah gospodarstva.

Iz analize plansko-analitske službe pri SO Vrhnika

Dnevnikov »zeleni telefon«

Dnevnikov „Zeleni telefon“ na Vrhniki se je tudi to pot vrtil okoli tistih problemov, ki so neprestano „na tapeti“, pa naj je to na zborih občanov, na sestankih odgovornih organov ali pa med klepetom občanov na ulici ali pri kavi.

Tudi tokrat je bilo največ vprašanj v zvezi s komunalno (ne)urejenostjo v naši občini: kanalizacija, ceste, javna razsvetljava, vprašanj v zvezi z vodo, kljub temu, da se ta problem že nekaj časa intenzivno rešuje, z izgradnjo šolskih in vzgojnovarstvenih objektov, s slabo preskrbo v vseh naših trgovinah v občini, s slabimi avtobusnimi zvezami v Bevkah, Borovnici, itd.

Tudi tokrat so nam največ vprašanj postavili prebivalci iz krajevne skupnosti Dragomer, tem so sledili stanovalci iz vrhniškega naselja B utajnova in Borovničani.

Odgovori, ki so jih naši občani dobili od predstavnikov občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij ter predstavnika Komunalnega podjetja so pokazali, da ima naše (tako kot je bilo nato zapisano v Ljubljanskem dnevniku) „komunalno podjetje ‚strgan rokar‘, komunalni delavci pa vse prej kot poln mošnjček.“

Upamo, da so naši občani dobili željene odgovore na svoja vprašanja, če pa jih niso, pa naj - prav tako pa tudi vsi ostali, ki jih morda zanima kakršnakoli problematika v občini - pošljejo vprašanja pismeno v naše uredništvo in jim bomo mi preskrbeli ustrezen odgovor in tako vprašanje kot odgovor tudi objavili v Našem časopisu.

T.M.

OBVESTILO

Vse lastnike avtomobilov obveščamo, da jim na Stari Vrhniki, št. 48, pri Birtič Marku, naredo naslednja opravila:

- montirajo avtomobilske gume
- elektronsko centrirajo gume
- protektirajo gume pri osebnih avtomobilih (zimski in letni profil)
- vulkanizirajo vse vrste gum

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubega sina in brata

TONIJA SOJERJA

se iskreno zahvalujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem, vaščanom, gasilcem, Osnovni šoli Log oziroma Osnovni šoli Ivan Cankar Vrhnika ter vsem ostalim za denarno pomoč, izraženo sožalje, podarjeno cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala tudi pevcom zapete pesmi pred domačo hišo.

Žalujoci:

mami Anica, oče Tone in brat Roman

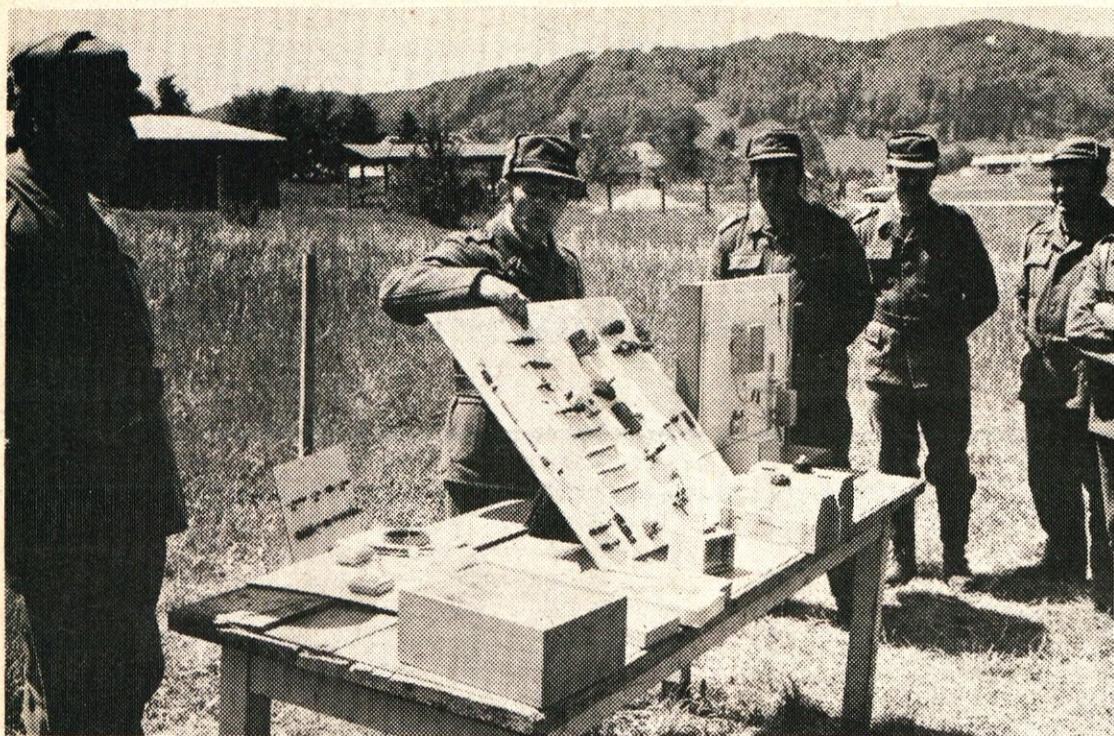
ZAHVALA

Ob tragični smrti moža in očeta

SREČKA ŽERJAVA

z Dola pri Borovnici se iskreno zahvalujemo pokojnikovi polsestri Francki, sestrični, bratrancem, vsem sosedom in TOZD Fenolit za vso pomoč, ki so nam jo nudili v težkih urah.

Žena Cveta in otroci

Pri pouku o minsko eksplozivnih sredstvih na Blokah

Mladinke in mladinci prostovoljci TO. Njim se bo v prihodnjem letu pridružilo še 40 mladih prostovoljcev.

TERRITORIALNA OBRAMBA V LETU 1977

Bojna pripravljeno enot teritorialne obrambe — pomemben del obrambnih priprav v občini

Leto dni je OŠ TO krasila prehodna zastavica, katero je štab prejel kot najboljši občinski štab v ljubljanski pokrajini

Občinski štab za teritorialno obrambo Vrhnika je bil ob dnevu JLA, 22. decembra 1976, proglašen za najboljši občinski štab v Ljubljanski pokrajini. Tako že leto dni krasi njegove delovne prostore prehodna zastavica, ki jo je štab prejel za dosežke v pripravah za obrambo. Dosežki v pripravah za obrambo in prejeta priznanja so bili spodbuda štabu za teritorialno obrambo, da so v letošnjem letu priprave za obrambo v občini toliko napredovale, da jih skoraj ni moč primerjati z rezultati iz prejšnjega obdobja. Skrb za priprave za obrambo je postala vsakodnevno prizadevanje štaba, poveljstev in enot teritorialne obrambe občine Vrhnika.

Pomemben preobrat je bil narejen že leta 1975, ko je občinska skupščina sprejela odlok o ustanovitvi občinskega štaba za teritorialno obrambo in so bile od takrat aktivnosti teritorialcev, bolj kot kdajkoli prej, intenzivnejše, obsežnejše in kvalitetnejše.

Posebno uspešno je bilo na področju vzgoje in urejanja leto 1977, v katerem je sodelovalo v raznih oblikah pouka kar 95 % vseh pripadnikov teritorialne obrambe. Velike Bloke, Razorska dolina in še nekateri drugi kraji so bili prizorišča, kjer so se teritorialci urili v vojaški spretnosti. Nemajhen telesni napor in občasne slabe vremenske razmere, katerim so bili izpostavljeni teritorialci, jih ni oviralo, da ne bi vse zastavljene naloge izvršili pošteno in disciplinirano.

Brez dvoma, da je bila pot do uspeha predvsem organizacijsko in metodično dobro zastavljena, a prav tako tudi učni program in delovni načrt, zlasti pa prizadevanost in delovna vnema poveljniškega kadra ter vseh pripadnikov teritorialne obrambe, ki so se udeleževali

vaj, je omogočilo popolno realizacijo zastavljenih nalog.

Pouk v učnem centru na Blokah in po metodi taborjenja v Razorski dolini, ki so ga izvajali dobro izurjeni poveljniki temeljnih enot, ob stalni podpori in usmerjanju inštruktorske skupine, ki je bila sestavljena iz starešin stalne in rezervne sestave občinskega štaba za teritorialno obrambo, je bilo v takih razmerah mogoče pravilno usmerjati tokove vzgoje in doseči željene uspehe. Vzporedno s tem je bilo organizirano tudi dokaj bogato kulturno-zabavno življenje.

Zaradi velikega razumevanja, predvsem delovnih ljudi, ki prostovoljno in zavestno odvajajo finančna sredstva za SLO, so danes vrhniški teritorialci sodobno opremljeni in oboroženi.

Ne glede na porabljen sredstva, je cena vzgoje in urjenja teritorialcev v vrhniški občini relativno nizka, ker se denar porabi le za tisto, kar je nujno potrebno.

Poleg občinskega štaba deluje na območju občine tudi 13 štabov teritorialne obrambe v krajevnih skupnostih, v katerih je prostovoljno vključenih 7 žensk, medtem ko je v ostalih enotah TO vključenih še 15 mladink prostovoljk, ki na ta način uveljavljajo svoje ustavne pravice, da aktivno sodelujejo v pripravah za obrambo domovine.

O pripravljenosti mladine, da sodeluje v obrambnih pripravah, govori podatek, da se je za prostovoljni vstop v enote teritorialne obrambe prijavilo nadaljnjih 40 mladink in mladincev, poleg tistih 60, ki so že vključeni.

Zanimanje mladih, da se aktivno vključijo v oboroženo strukturo SLO, je prav gotovo dokaz družbene zavesti in predanosti jugoslovanskemu patriotizmu, ki jo nadaljuje

naša mladina še iz časov NOB in povojne graditve porušene domovine kot tudi pozneje pri razvijanju in krepitvi samoupravnih socialističnih odnosov.

Letošnje aktivnosti teritorialcev so bile povezane tudi s pomembnimi jubileji: 40. obletnice prihoda tovariša Tita na

čelo naše partije in ustanovnega kongresa KP Slovenije ter 85. rojstnega dneva našega maršala in vrhovnega poveljnika oboroženih sil Jugoslavije.

Tako so teritorialci letošnji 22. december — dan JLA, ki je tudi njihov praznik, pričakali in proslavili z novimi pomembnimi dosežki na področju orga-

niziranosti, vojaškega usposabljanja ter družbenopolitične in varnostne vzgoje, kar zagotavlja štabom, poveljstvom in enotam v naši občini visoko stopnjo bojne pripravljenosti.

Vedeti moramo, da je bojna pripravljeno enot teritorialne obrambe le del obrambnih priprav, ki jih izvaja občina, da pa

je potrebno tudi na ostala področjih izvajati naloge, izhajajo iz zakona o ljudski obrambi in sklepov republiškega posvetovanja o uresnitvi vanju ciljev in nalog splošne ljudske obrambe v SR Sloveniji, kar pa je naloga vseh odgovornih dejavnikov v občini.

Stanko Per

Iz življenja pripadnikov JLA

Izteka se leto Titovih in naših jubilejev. Leto, v katerem bi moralo biti vsakemu pripadniku JLA v čast in ponos služiti vojaški rok.

Tudi v kasarni Ivan Cankar na Vrhniki je bilo delo in način življenja pripadnikov JLA letos v znamenju Titovih in naših jubilejev in vse bolj lahko trdimo in zagotavljamo, da je generacija pripadnikov JLA v letu 1977 dosegala izjemno dobre rezultate tako pri izvrševanju nalog in zahtev kot tudi v vseh ostalih oblikah dela in življenja vojakov. Tak odnos do dela in uspehi, ki jih dosegamo, so rezultat velikega priznanja, ki ga je prejela naša kasarna — osvojila je prvo mesto v ljubljanski armadni oblasti.

Zaključni del našega znanja in sposobnosti, lahko bi rekel „krona“ vsega kar smo se naučili v kasarniških pogojih življenja in dela, je bil skoraj tridesetdnevni poligon — delo pripadnikov JLA na terenu, življenje pod šotori.

Pravzaprav smo šele na poligonu pokazali in dokazali našo sposobnost in pripravljenost v obrambi naše domovine v primeru poskusa napada agresorja. Na poligonu smo potrdili naše vojaške kvalitete, naše znanje in zrelost. Tu je resnično bilo treba dokazati, se truditi in vložiti maksimum naporov in ob nekaterih priložnostih žrtvovati samega sebe, premagati tudi nadčloveške napore. In vse to nam je uspelo, to danes lahko s ponosom trdimo.

Teško je opisovati vse posamezne dogodke na poligonu, ki so se odvijali, naloge, ki jih je bilo treba realizirati po točno predvidenem načrtu. Kdor ni bil na „licu mesta“ mu je težko opisati vse, kar se je tam dogajalo. Koliko je bilo samo taktičnih vaj, preizkusov strelskih sposobnosti ter ostalega

napore in težave, s katerimi so se srečevali.

Čeprav smo živeli na poligonu, nismo pozabili na kulturno-zabavni del življenja. Za to je poskrbel naš „Vojaški klub“ in njegova „posadka“, ki je bila aktivna tako kot v kasarni, če ne še bolj.

Igranje šaha, poslušanje radia in gramofonskih plošč, gledanje TV, vse to je bilo omogočeno in na razpolago vsem. Poleg tega smo predvajali tudi filme, redno vsak dan smo izdajali „Logorske novine“, v katerih so bili zabeleženi najzanimivejši dogodki s poligona, izdali pa smo tudi dve številki biltena „Čelična jeklena pest“, ki sicer v kasarni izhaja dvakrat mesečno.

Svoj prosti čas so vojaki izkoristili tudi za urejanje svojega logorskega prostora, vsaka enota je imela svoje „Logorske novine“ — tablo, ki so jo urejali vojaki sami, na njej pa smo lahko prebrali naj-

novejše dogodke iz domovine in širom sveta, prav tako pa tudi iz življenja vojakov na terenu. Posebna komisija je ocenjevala in nagradila tiste, ki so imeli kar najlepše urejen svoj logorski prostor in najboljše „Logorske novine“.

Zopet smo v kasarni. Življenje pripadnikov JLA teče normalno naprej in v teh dneh se vsi mrzlično pripravljamo na naš največji praznik — Dan Jugoslovanske ljudske armade. Glede na jubileje, ki jih v tem letu praznujemo, se vsi trudimo, da bi naš praznik preživeli na najlepši in najbolj svečan način.

Lepi uspehi in dobri rezultati, ki smo jih dosegli v tem letu, nas obvezujejo na še večje napore in zavestno izvrševanje vseh nalog, saj je želja nas vseh, da bi leto 1978 bilo uspešno vsaj v toliki meri kot to, ki se v teh dneh izteka.

N.Š.

Naš časopis — Glasilo Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Vrhnika — Ureja uredniški odbor: Drago Dabeljak, Tanja Hrovatin (glavni in odgovorni urednik), Peter Petkovšek, Jože Sojler, Miloš Mauri, Janez Pečar, Richard Beuerman, Andrej Kraševac, Ivan Žitko (tehnični urednik) — Naslov uredništva: OK SZDL, Cankarjev trg 8, Vrhnika — Številka žiro računa: 50110-678-41016 — Telefonska številka uredništva 70-325 — Priprava za tisk: Dnevnik — BEP, Ljubljana, Kopitarjeva 2, tisk: Ljudska pravica. Po mnenju Sekretariata za informacije v IS SRS na podlagi 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ št. 33-316/72) je Naš časopis oproščen prometnega davka.

